

De hut bij de Hoofdkerk

<https://hdl.handle.net/1874/355182>

200 201 (12)

DE HUT BIJ DE HOOFDKERK.

Overgenomen uit
"de Hut bij de Hoofdkerk en andere verhalen."

Uit het Engelsch vertaald door P. BOEKE (JOSINUS.)

Amsterdam, HOEVEKER & ZONN. f 1,25.

TE ROTTERDAM, BIJ
M. WYT & ZONEN.

1877.

[201]

THE HISTORY OF THE

REIGN OF

CHARLES THE FIRST

BY

JOHN BURNET

De Hut bij de Hoofdkerk.

Digt onder de muren van de Hoofdkerk, genesteld tegen een harer steunpilaren stond, of liever leunde de hut, waarin de kleine Marie woonde, een meisje lam aan beide beenen.

Tijd en weder hadden de ruwe binten, waarvan de hut was opgetrokken, bevlekt en afgesleten, en teedere mossen hadden hun fijn bekleedsel over het dak geweven, zoodat zij even zoo goed scheen te harmonieren met het statige gebouw dat op haar nederzag en haar beschutte, als de mossen en klimplanten met de steenen daarvan.

Want daar eene Hoofdkerk toch slechts waarlijk groot is, omdat zij een huis van God is, werd zij daardoor even als de eeuwige heuvelen zelven, »de heuvelen van God,» des te meer de schuilplaats en toevlugt voor het kleinste zijner kinderen.

Buitendien had de Hoofdkerk juist om die reden dat zij een huis van God was, daar zij ook een huis en toevlugt voor menschen was, en ook, boog voor boog, door de zorgvuldige men-

schelijke gedachte ontworpen, en steen voor steen door nederige menschenhanden was opgerigt geworden, noodzakelijkerwijs een dubbele verwantschap: aan de eene zijde verwant aan den grooten tempel door den Schepper zelf gebouwd, met de oneindige diepten van sterrenwerelden tot gewelf; en aan de andere zijde, aan de nederigste woning waarin menschelijke wezens arbeiden en lijden. En waarlijk, haar verwantschap met de hut was naauwer dan met de sterren, omdat Hij die er in werd aangebeden om onzentwil zelf de grootste lijder was geworden; die, terwijl hij de sterren geschapen had, mensch werd gemaakt, en zelf eenmaal dertig jaren lang in eene zeer eenvoudige hut woonde.

Dit alles gevoelde de kleine Marie, terwijl zij uur aan uur alleen op haar stroobedje lag; zij gevoelde, dacht niet, want de kiemen van de ware gedachten in het latere leven schuilen diep in de gevoelens van het kinderhart, die het kind niet eens voor zich zelf kan uitspreken, en die inderdaad door sommige lippen in dit leven aan niemand worden toevertrouwd: een stilzwijgen van weinig belang, daar deze wereld meer is om te leeren dan om te spreken, en vele onzer meest welsprekende ontboezemingen hier, dáár slechts kindergestamel zouden schijnen; terwijl vele lippen die hier slechts lispelen of stamelen, dáár den eeuwigen lofzang zullen aanheffen.

Want zijn vereering en liefde niet de hoogste godsdienstige lessen der jeugd; en inderdaad van dit geheele leven, dat slechts eene kindsheid is? een eerbiedig opzien en gevoel van onbegrensde Liefde en Macht, boven en toch zeer nabij ons, zooals gelukkige kinderen uit de blikken en woorden eener vrome moeder leeren en de kleine moederlooze Marie het eenigermate van de Hoofdkerk ontving, die haar in de taal der muziek en der schoonheid, het Onze Vader en de Geloofsbelijdenis vertolkte, welke zij van de lippen harer stervende moeder had geleerd, toen zij te klein was, iets meer dan de geluiden te verstaan.

Marie was zeer veel alleen. Haar vader was waterdrager, en droeg den ganschen dag water aan voor de dorstige lieden in de warme straten van de stad, of bragt het naar hunne huizen. Hij moest zeer vroeg uitgaan om het water frisch van de bron in de morgenkoelte te halen. En een van Marie's twee grootste wenschen was, dat zij eens op een dag met hem naar de fontein mogt gaan, en het water frisch uit de bron drinken. Iederen morgen plagt hij al de dingen die naar 't hem voorkwam, zijn klein meisje noodig zoude hebben, onder haar bereik te stellen; een klein wit tarwebrood, een kop melk, een kruik water, en wanneer hij een voorspoedigen dag had gehad, wat versch fruit.

Marie vond haars vaders beroep zeer voornaam en schoon, hoewel zij wist dat het in de stad niet eervol werd geacht, en zijnen naam ook niet bekend en geëerd zoude maken. Maar daar dacht zij weinig aan, want haar vader had haar dikwijls verteld dat niemand in de stad den naam van den Bouwmeester der Hoofdkerk kende; en indien zijn naam uit het geheugen was gewischt van menschen, die zijn arbeid als het grootste sieraad van hun stad beschouwden, dan, zoo dacht Marie, lag het voor de hand, dat de kroniken van de stad al zeer onvolmaakt en onbeduidend moesten zijn, en waarschijnlijk elders, volgens een geheel andere methode, betere aantekeningen werden gehouden.

Nu was 't waterdragen niet alleen geen eervol beroep in de stad, maar ook niet winstgevend; zoodat Marie, om in de dagelijksche behoeften te voorzien, stroo had leeren vlechten voor fruitmandjes. Agatha, de oude vrouw die fruit verkocht bij de deur der Hoofdkerk, kocht ze van haar, en als wederdienst verrigtte zij niet zonder veel pruttelen, al de kleine huishoudelijke bezigheden, die Marie met zulke vlugge vingers en zulk een blij gemoed zoude hebben verrigt, als zij het maar had kunnen doen.

Buitendien plagt somwijlen, vooral op een regenachtigen dag, de kleine wees Mark, Agatha's kleinzoon, zijn speeluren bij Marie door te bren-

gen, en herstelde zij dan zijn armelijke havelooze kleeren zoo goed zij kon, en maakte hem verwonderlijke speelmandjes van stroo met oranjeschil geboord, en ballen van pluis en lompen; en hij van zijn zijde zong haar wel liedjes voor en leerde haar de vermenigvuldigingstafel, en somwijlen lofzangen over het Paradijs, en de levende Fonteinen, en den Tempel en de Zangers dáár.

Dit was Marie's zichtbare wereld; haar vader en de hut, Agatha en haar fruitstalletje, de kleine Mark en de Hoofdkerk.

Om die te vertolken had zij het Onze Vader en de Geloofsbelijdenis; of liever, zij had dezelve om elkander te vertolken, daar Zijn onzichtbare dingen verstaan worden door de dingen die gezien worden, en onze zichtbare dingen door de dingen die niet gezien worden.

Hoe het nu met die vertolking gesteld was, daarover kan ik een ander maal meer spreken. Mijn geschiedenis loopt nu eenvoudig over de hut en de Hoofdkerk.

Van uit het venster waarbij Marie's stroobedje lag, kon zij Agatha's fruittafeltje en de Hoofdkerk zien. Door zich wat op te rigten kon zij het fruittafeltje overzien, en een groot deel van de wereld, hoewel niet de hoogste kringen. Door zoover zij kon achter in een hoek te leunen, kon zij ook de spits zien van den toren der Hoofdkerk,

met zijn verwonderlijke kroon van gebeitelde steenen - gewone steenen, door hart en handen der menschen gebeeldhouwd, tot zij schooner werden dan een kroon van edelgesteenten.

Marie dacht er gaarne aan hoe iedere steen in die prachtige kroon, die boven haar gloeide in de zonsondergangen en opgangen, en des nachts zelfs met sterren gekroond was, eens een gewone grijze steen was geweest gelijk de gevallenen, die daar buiten nutteloos en vormeloos op den grond lagen.

Aan die steenen dacht Marie niet gaarne. Zij hoopte dat geen van allen ooit in die heerlijke kroon was geweest. Zij achtte het alleszins een eer voor iederen steen, ook den laagsten steen te worden gemaakt in den buitensten stutmuur van de Kathedraal. Ja, de grootste eer die zulk een steen kon te beurt vallen, was misschien een verborgen steen te zijn, geheel en al diep onder de aarde verscholen voor menschelijke oogen. Want dezulken waren juist de grond- en hoeksteenen zelve, waarop, even als op den Onbekenden Bouwmeester, de geheele zichtbare heerlijkheid rustte. Maar een gevallen steen te zijn, gesplinterd, beschadigd en nutteloos, en tot stof afbrokkelende, wanneer hij een rustplaats voor zonnestralen had kunnen zijn, en voor vogels om de zonnestralen van daar te verwelkomen, was een gedachte die Marie zeer bedroefd maakte en een treffende diepte

gaf aan haar stem en toon, wanneer zij bad: »Leid ons niet in verzoeking,» of den kleinen Mark teeder vleide, het smalen van zijn grootmoeder niet met schelden te beantwoorden, noch de ruwe woorden te gebruiken, die hij op straat leerde.

De geschilderde ruiten der Hoofdkerk maakten Marie nog al verlegen. Wel is waar glinsterden somwijlen de bovenste ruiten een weinig in de middagzonnestrallen, maar grootendeels zagen zij er donker en verward uit. Indien zij niet geschilderd waren geweest, zoo dacht zij somwijlen verlangend, had zij kijkjes kunnen nemen van de heerlijkheden daar binnen. Maar zij waren natuurlijk voor de menschen daarbinnen geschilderd, niet voor die van buiten.

Indien zij slechts eenmaal in die kerk binnen konde kruipen om te zien en te luisteren!

Dat was het groote verlangen van haar leven.

Indien zij slechts eenmaal konde gevoelen hoe het groote dak zich boven haar welfde, en de muren haar omvatten; indien zij, in plaats van zich in te spannen de een of andere duidelijke melodie op te vangen, die zij bij zich zelve konde nazingen, uit het onbestemde gewoel van die liefelijke en plegtige geluiden die tot haar kwamen waar zij lag; indien zij slechts eenmaal onder hen konde zijn, de muziek hoorende, de woorden kenkende, zamenstemmende in haar hart met de

kerkgangers! Het kwam Marie voor, dat zij heel haar verder leven door de herinnering daarvan gelukkig zoude zijn; door de herinnering en de groote verwachting die deze zoude opwekken.

Zij sprak niet over dat verlangen. Zij leefde, arme kleine, met zulk een helder bewustzijn dat haar leven noodzakelijkerwijs een last was voor een ieder om haar heen, deels opgewekt door Agatha's zeer ondubbelzinnige klagten, en veel meer door het vermoeide voorkomen van haar vader, als hij 'savonds t'huis kwam met zijn waterkruiken en zijn weinige zuur verdiende penningen, en zich aan zijn schamel maal zette, dat zij nooit van zich kon verkrijgen door blik of woord een verlangen te kennen te geven naar iets, dat niet volstrekt noodig was of vrijwillig aangeboden werd.

En zulks des te meer, omdat zij zoo goed wist, dat de liefde van haar vader (die voor haar vaderen moederliefde was, en haar zoo het Onze Vader vertolkte) iederen last ligt en ieder offer mogelijk zoude achten, om het moederlooze kind een genoeg of een verligting van lijden te verschaffen.

Zoo lag het verlangen diep in haar hart verscholen, maar kwam nooit van haar lippen, tot eens in een herfst, toen zij fleuriger scheen te worden dan anders, en somwijlen tegen den avond een bosje op haar bleek gezichtje kwam, des morgens haar vader haar teeder aanziende, zeide:

»Mijn kind! wie weet of wij u niet met Kerstmis de kerstzangen in de Grootte Kerk mogen laten zingen!»

Toen verhelderde haar geheel gelaat, zooals hij het nooit te voren had zien blinken, nu er de lang verborgen hoop uit straalde; en zijn gelaat naar het hare toetrekken, streelde zij het zooals zij plagt te doen, toen zij nog een heel klein kind was, en kuste hem en zeide:

»O, vader, denkt gij dat God mij de vreugde zal geven naar binnen te gaan?»

»Waarom niet, lieveling?» antwoordde hij opgeruimd, »niets is voor Hem te goed om te geven; en waarvoor werd de Grootte Kerk gebouwd, dan voor dezulken als gij, om daarbinnen Zijn lof te zingen?»

Toch lag er, zelfs terwijl hij sprak, iets in den glans van de verlangende oogen, en in de aanraking van de tengere, koortsachtige handjes, dat zijne stem deed haperen.

Kerstavond kwam. Den geheelen nacht viel de sneeuw. Des morgens scheen de zon, maar de lucht was scherp en koud, en de kleine Marie wist dat er voor haar op dien] dag geen sprake van was, naar Binnen te gaan. Maar zij dankte God, omdat hij het van buiten zoo prachtig had gemaakt, even alsof de engelen der winden den geheelen nacht bezig geweest waren, iederen rand

en hoek en vreemd uitgehouwen stukje, en al het beeldhouwwerk van de steenen kroon, met albast en kristal te versieren, of met een hemelsche mengeling van heerlijkheden, door aardse stoffen niet te verkrijgen.

Toen haar vader haar verliet, om naar de kerk te gaan, zag hij nog liefdevol achter zich om, en zeide:

»Tot Paschen, lieveling, Binnen de Hoofdkerk met Paschen!»

»Ja, vader,» zeide zij, »eens zal ik er op Paschen Binnen zijn.»

Maar de verborgen bron van vreugde, waaruit de glimlach kwam, kende hij niet. Zij wilde het hem niet zeggen, omdat zij wist dat het voor hem in 't eerst een bittere bron van tranen moest zijn.

Langzaam kwijnde zij weg.

De Hoofdkerk, haar groot steenen Gedicht, haar Paradijs, verrees voor haar, en sprak tot haar, dag en nacht.

Maar met nieuwe lezingen.

Want zij had geleerd dat deze geheele zichtbare wereld, met haar aarde en haar hemelen, haar steden en hoofdkerken, dit geheele voorbijgaande leven slechts is gelijk de kleine houten Hut, nestelende tegen de eeuwigdurende muren van den Tempel, welks kunstenaar en bouwmeester God is.

Dag in dag uit pruttelde Agatha over haar huis-

werk, en toch kwam er, iederen dag meer, iets teeders tusschen haar klagten.

Dag aan dag kwam de kleine Mark, onweersstaanbaar, hij wist niet hoe, aangetrokken door de lieve stem, hoewel de zwakke vingers niet meer voor hem konden verstellen of maken. En onwillekeurig leerde hij de ruwe straatmanieren af, en nam van het stervende kind een liefderijken eerbied over.

En iederen dag legde de vader het kleine witte brood en melk en de waterkruik bij het bed van zijn lieveling, terwijl hij zijn bezorgdheid slechts toonde door nu, hetzij zijn arbeid voordeelig was of niet, zonder een dag over te slaan een klein geschenk van fruit te brengen om er aan toe te voegen, terwijl hij het van zijn eigen sober maal nam. En de kleine Marie durfde zich niet verzetten of weigeren; zij wist dat de herinnering aan die kleine offers zooveel waard zoude zijn.

Behalve deze stilzwijgende verstandhouding, bekenden de twee door woord noch blik aan elkander, dat beiden wisten wat op handen was. Slechts eens des morgens, terwijl hij het huis uitging, zeide zij met zwakke stem, maar met een helderen glimlach tot hem, »vader, mij dunkt, God heeft u een schoon werk gegeven om te doen - water te brengen aan hen die dorsten. Is het niet juist wat Zijn eenige Zoon, onze Heer, altijd voor ons

doet? Hij staat niet aan de fontein; Hij brengt het water aan huis, doet Hij het niet zoo? Aan huis, bij een ieder van ons, zelfs naar onze harten."

Toen voegde zij er bij -

»Vader, zult gij vroeg terugkomen. Mij dunkt, onze Heer komt, om mij naar de Fontein der Wateren te brengen. Wij zullen eens zamen des morgens drinken, vader, frisch uit de bron. Ik geloof dat ik eindelijk naar Binnen ga."

Hij liet haar niet meer alleen.

Dagen van lijden kwamen.

Maar vóór Paschen had zij de kleine Hut met de Kathedraal verwisseld. Het kind was binnen gegaan, en stemde mede in met de liederen van den Tempel, die het huis des Vaders is en waarin vele woningen zijn.

En Agatha zeide:

»Wij hebben eene heilige bij ons gehad, eene heilige van God - en ik heb het niet geweten!"

Maar zij werd minzamer en vriendelijker. De hut waarin het lieve kind had geleefd en was gestorven, was even heilig geworden als de Hoofdkerk, en dat waas van heiligheid dat er over lag, scheen ruwe woorden onmogelijk te maken, waar zij geleden had en tot rust was gekomen.

De kleine Mark zeide: »Mijn vriendin is weg." Maar wanneer hij het Onze Vader opzeide dat zij hem geleerd had, begreep hij een weinig, welk een

hemel het moest zijn, waar al de stemmen even liefelijk waren als die van Marie, en al de harten even opregt en vriendelijk.

De vader zeide niets, behalve tot God.

»Onze Vader die in de hemelen zijt,» zeide hij, »mijn Vader en haar Vader, Gij gaaft mij eene Uwer heiligen om een engel in mijn huis te zijn. Ik dank U dat ik het wist, terwijl zij hier met mij was; niet eerst nu zij Binnen is, te huis bij U.»

Maar zijn nederige arbeid werd eervol voor hem door de gedachte aan haar en haar woorden, en het gevoel dat hij had van haar onsterfelijk leven, tot hij ook zou geroepen worden naar de levende fonteinen, om weder de lieve bekende stem te hooren, dan reeds lang vertrouwd met de Halleluja's, maar die zeker nooit de welkomstgroeten zou vergeten, die zij op aarde voor hem had gehad.

A 243 012 ♂

Prijs 5 cent.